

העלון השבועי שלך **האורח שלום**

❖ יוצא לאור ע"י בית המדרש אור שלום ❖ קרית ארבע ת.ד. 88 מיקוד 90100 ❖ העורך - בן ישי עזיהו ❖
/http://www.ohrshalom.net info@ohrshalom.net
משנכנס אדר מרבין בשמחה

הלכות קריאת זכור - קריאת פרשת זכור היא חובה מן התורה, ולכן יכונו הקורא והשומעים לצאת ידי חובת המצווה שהיא לזכור ולא לשכוח את אשר עשה לנו עמלק, ומחמת כך נצטוונו למחות את שמו. לכן ראוי שהרב או הגבאי יעוררו את הקהל לפני הקריאה.

יש להוציא את ספר התורה היותר מהודר לצורך קריאת פרשת זכור.

כדי לצאת ידי חובת כל הדעות יש נוהגים לקרוא את המילה "זכור" בתחילה בצירה ואחר כך בסגול. והספרדים אינם נוהגים כן.

יש אומרים שגם נשים חייבות במצוות "זכור" ולכן יש שנוהגות לבוא ולשמע את הקריאה ויש אומרים שאינן חייבות.

בשעת הדחק

מי שצריך לבחור בין שמיעה בציבור של פרשת "זכור" לבין קריאת מגילה בציבור - עדיף שישמע קריאת פרשת "זכור" במניין ואת המגילה יקרא בזמנה ביחיד (כך דעת המשנה ברורה). ויש אומרים שעדיף שיבוא לבית הכנסת בפורים וישמע את קריאת המגילה במניין, ויצא ידי חובת זכירת עמלק בשמיעת קריאת התורה בפורים, כשקוראים את פרשת "ויבא עמלק".

הלכות מחצית השקל - נהגו כעת לתת בתענית אסתר זכר למחצית השקל שהיה ניתן בזמן שבית המקדש היה קיים. ושיעורו:

* למנהג הספרדים: שווי מחצית השקל היינו 10 גרם כסף שכיום זה כ- 15 ש"ח.

* למנהג האשכנזים: שלש מטבעות של 1/2 שקל זכר לג' תרומות שבפרשה. ואם הוסיף לתת עוד 15 ש"ח - אשריו וטוב לו.

ונותנים עבור כל בן מגיל 13 שנה. ויש שנהגו אפילו לקטנים ואפילו לעובר.

הלכות פורים

חייב קריאת המגילה וזמנה: חייב אדם לקרוא את המגילה בלילה ולחזור ולקוראה גם ביום. בלילה זמנה - מצאת הכוכבים עד עלות השחר. ושל היום - מהנץ החמה עד שקיעתה. אם לא יספיק לגומרה לפני שקיעתה קוראה בלא ברכה.

מי שצריך לצאת לתפקיד בטחוני לפנות ערב, אם אפשר, עדיף שיקראנה בלילה כשיחזור, ואם יש חשש סביר שלא יוכל לקרותה אז - יוכל לקוראה ביום מפלג המנחה בברכה. וכן הדין בחולה הנזקק לזה או בכל צורך גדול אחר. כמו כן, אם ביום פורים הוא צריך לצאת לתפקידו, ויש חשש שלא יספיק לקוראה ביום, יוכל להקדים לקוראה מעלות השחר.

מי שצריך לצאת לתפקיד בטחוני בפורים ולא יוכל לקרוא במגילה בשתי הקריאות אלא באחת מהן, ונתונה בידו הבחירה להחליט לאיזו מהפעילויות לצאת, של לילה או של יום - יעדיף קריאתה ביום כי היא עיקר המצווה אמנם אם יש חשש כל שהוא שלא יוכל לקיימה ביום יעדיף קריאתה בלילה.

אין לאכול קודם מקרא מגילה. מי שקשה לו להמתין בצום עד מקרא מגילה רשאי לשתות אחר צאת הכוכבים ולאכול עד כביצה (50 סמ"ק) אפילו פת.

ברכות המגילה - לפני שקוראים במגילה מברכים לפניה שלוש ברכות: "על מקרא מגילה", "שעשה ניסים" ו"שהחיינו". וביום - למנהג הספרדים - אינו חוזר ומברך "שהחיינו". למנהג האשכנזים מברך "שהחיינו" גם ביום. ולאחריה נוהגים לברך "הרב את ריבנו וכו'..." בציבור.

כשמברך שהחיינו (לספרדים בלילה ולאשכנזים ביום) נכון לכוון גם על משלוח מנות, מתנות לאביונים וסעודת פורים.

אם לא בירך לא לפניה ולא לאחריה - יצא.

בכל מקרה שאינו מקיים מצוות קריאתה כראוי, כגון: שקוראה או שומעה ממגילה פסולה, או מגילה מודפסת, לא יברך.

דיני קריאת המגילה - קורא אדם את המגילה בין עומד בין יושב. אבל לא יקרא בציבור יושב לכתחילה מפני כבוד הציבור. מכל מקום למנהג האשכנזים בשעת הברכה עומדים.

קראה לסירוגין, דהיינו שפסק ושהה, ואחר כך חזר למקום שפסק, ואפילו שהה כדי לגמור את כולה - יצא. אף אם דיבר הקורא באמצע הקריאה - יצא. השומע, אשר לא שמע, אפילו מילה אחת, לא יצא.

לכן מי שלא שמע מילה או יותר יאמר בעל פה או מתוך חומש עד ששיג את בעל הקריאה ואפילו אם לא שמע את תחילת הקריאה או סופה יצא בדיעבד.

קראה מתנמנם, הואיל ולא שקע בשינה - יצא, אבל אם שמעה מתנמנם - לא יצא.

משלוח מנות ומתנות לאביונים

אחת ממצוות יום הפורים שתקנו חכמים היא מתנות לאביונים ומקורה בכתוב במגילת אסתר: "...ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים". לכן בין איש בין אשה חייבים לתת שתי מתנות לשני עניים, ע"מ שיוכל להשתמש בהם לצורך הפורים.

שיעור המינימום המופיע בפוסקים הוא פרוטה לכל עני, אבל לכתחילה יש לתת שווי שיעור סעודת פת, שזה כשקל חדש לכל עני.

מובן שראוי שלא להסתפק בנתינה זו ולהוסיף להרבות כהנה וכהנה. הנוסף על השיעור הנ"ל ניתן לתת מכספי "מעשר כספים".

לכתחילה יש לתת את הכסף ביום הפורים ישירות לעני או קודם הפורים לגבאי צדקה אשר יחלקו את הכסף ביום הפורים. נתן צ'ק לעני ואין הוא יכול לפדותו או להמירו לצורך הפורים, לא יצא ידי חובתו. מי שאינו מכיר עניים יתן "מעות לאביונים" לפני פורים למי שיוכל ליתנם לעני ביום הפורים עצמו, אם לא נתן קודם הפורים ולא ביום הפורים עצמו יתננו לאחר הפורים לעניים.

בשבח ריבוי הנתינה לעניים כתב הרמב"ם בהלכות מגילה פ"ב הי"ז: מוטב לאדם להרבות במתנות אביונים מלהרבות בסעודתו ובשלוח מנות לרעיו, שאין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים, שהמשמח לב האומללים האלו דומה לשכינה שנאמר (ישעיהו נ"ז) להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים.

חייב לשלוח לחבירו שתי מנות, דהיינו שני מיני מאכלים, שנאמר "ומשלוח מנות איש לרעהו". שתי מנות לאיש אחד. וכל המרבה לשלוח לרעים משובת, ואם אין לו, מחליף עם חבירו, זה שולח לזה סעודתו וזה שולח לזה סעודתו, כדי לקיים "ומשלוח מנות איש לרעהו". גם חיילים ובני ישיבה יכולים לנהוג כן ולתת את ארוחתם המוגשת לפנייהם זה לזה ויוצאים ידי משלוח מנות.

סעודת פורים

נוהגים להתפלל מנחה מוקדמת ואח"כ לסעוד סעודת פורים. בשנים שבהם חל פורים ביום שישי, מפאת כבוד השבת, יש לכתחילה להשתדל ולהתחיל סעודת פורים קודם חצות היום. מי שלא התחיל קודם חצות היום - ישתדל לקיימה בהקדם אחר חצות, ויתאמץ ביותר שלא לאַחַר התחלת הסעודה אחרי 14:50. בכל אופן ישים ליבו שסעודת שבת לפניו ולא ימלא כרסו יתר על המידה. לסועד אחר חצות רצוי שיתפלל מנחה קודם לכן.

העולים לירושלים בימי הפורים

תלמידי ישיבה, גם אלו שבית הוריהם בירושלים, שחגגו את הפורים בישיבה ביום י"ד והגיעו לירושלים קודם עלות השחר של יום ט"ו חייבים לחגוג את הפורים ומצוותיו גם בט"ו כמוקפים. חובה זו היא רק מספק, לכן, אינם יכולים להוציא ידי חובה את בני ירושלים בקריאת המגילה, ואם קורא לעצמו יקרא בלא ברכה. החיוב הוא מספק אפילו אם הגיעו לירושלים לפני כניסת ליל ט"ו.

אורח מירושלים שהיה בישיבה בי"ד באדר וחגג את הפורים כפרזים, אם וכאשר הוא חוזר לירושלים בליל ט"ו לפני עלות השחר הוא חייב בכל מצוות הפורים בט"ו וקורא את המגילה בברכה.

אורח מירושלים שתכנן לעזוב את הישיבה בליל י"ד ולהגיע לירושלים קודם עלות השחר אינו חייב בי"ד אך אם לבסוף נאנס ונשאר בישיבה ביום י"ד חיובו ביום י"ד הוא מספק ואינו מוציא אחרים ידי חובה, ואם נשאר גם בט"ו חייב גם בט"ו מספק.

אלו השאלות השכיחות. במקרים אחרים יש צורך לדון כל מקרה לגופו.